

MarcaK și Kitsch-ul sunt împreună – cu diferite grade de suprapunere semantică, doctrinară sau ironică – tema de *Dosar* a numărului 186 al *igloo*.

O toamnă plină de evenimente remarcabile în arhitectura românească – prin ediția a 13-a a BNA, cât și în cea internațională – luna de final a *Free Space*, înțelegând prin asta chiar esența ediției curente a Bienalei de Arhitectură de la Veneția, ne determină, fără exagerare, să fim mândri de profesia noastră. Astfel marca „100 de ani de arhitectură” și, respectiv, întoarcerea interesului creatorilor de spații înspre comunitate, înspre public și oraș sunt motive substanțiale pentru fundamentarea unui demers profesional în rangul elogiului. Totuși, cazurile de bună practică în arhitectura contemporană din România sunt destul de rare și totuși mediul construit dimprejurul nostru imediat ne oferă – destul de rar – motive să ne fâlim cu ceea ce se construiește și cum se construiește.

De aceea, *igloo* dorește să aniverseze cei 17 ani de la înființare printr-un ton critic, ton care nu doar l-a consacrat în presa românească de arhitectură, ci l-a și făcut, poate, un partener consecvent în maparea teritoriului arhitectural, urban și de design. Un partener al bunului gust, un asociat în educația spațiului construit, un vecin cultural însemnat de preocuparea pentru o proximitate îmbogățită de sensuri – vizibile sau invizibile. MarcaK ne invadează.

Așteptările noastre și chiar gusturile noastre sunt din ce în ce mai atente, mai pertinente, mai explicite față de rezultat. În mod paradoxal, gustul românilor comanditari de arhitectură crește calitativ și cu toate acestea calitatea arhitecturii din România scade.

Suntem prea mulți? Facem prea mulți dintre noi o confuzie între abilitare și competențe? Ne grăbim să câștigăm mai mult și oțim să ne întrebăm de ce, pentru cine și cum proiectăm? Iată doar câteva întrebări de pe desktop-ul / masa de lucru / planșeta (sau din conștiința fiecăruia) cărora tema de *Dosar* dorește să le răspundă cu alte întrebări.

Veți mai găsi în paginile *igloo*, la rubrica *Eseu urban*, un articol puternic în a chestiona calitatea de piață publică a unui spațiu public și la *City Plus* un demers foarte bine documentat în favoarea utilizării responsabile a plasticului. În coloana

Coperta: Barnaby Barford – „ME WANT NOW” (2016); Fotografie: Martin Slivka

de *Patrimoniu* apare reabilitarea Palatului Vulturul Negru din Oradea – un caz fericit de veșmânt centenar. *Proiectele* aduse în cuprinsul numărului observă câteva amenajări – actualizări și reabilitări de vile interbelice, un foarte interesant proiect de birouri premiat la BNA, o clinică performantă arhitectural și structural, dar și câteva modelări cuceritoare de spațiu interior. Designul internațional explodează în obiecte cu o anumită voluptate kitsch – deliberat revendicată, iar patologia suvenirului inventariază cu rigoare de observație, dar și cu înduioșare un fenomen internațional.

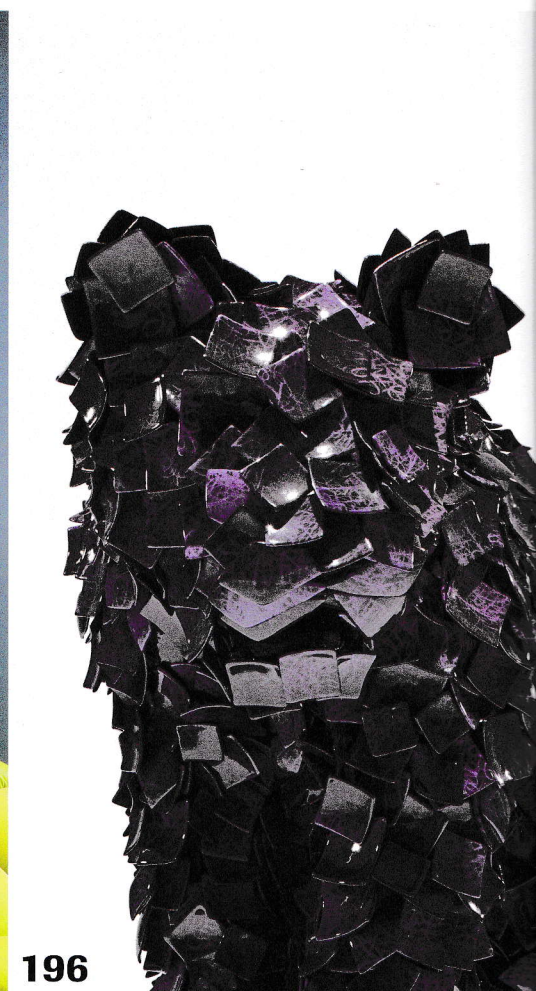
director arh. Bruno Andreșoiu
director executiv arh. Adrian Ciocăzanu
redactor-șef arh. Françoise Pamfil
grafică Cătălin Artenie
secretar general de redacție Andreea Amzoiu
redactori Manuela Zipiși, Viorica Buică, Silvia Gugu, Ioana Iancu, Ioana Păunescu
colaboratori Cristian Brăcăcescu, Catrinel Negru, Anca Rotar, Anca Sandu Tomaszewski
fotografie Andrei Creangă, Cosmin Dragomir, Radu

Malășincu, Andrei Mărgulescu, Vlad Pătru, Arthur Țințu
dtp, procesare imagine Cristian David
pr & comunicare Iuliana Dumitru
publicitate & marketing
 Petre Lică – petre.lica@igloo.ro
 Alexandru David – alexandru.david@igloo.ro
financiar & abonamente
 Ioana Nastea, Magnolia Boștinaru,
 Alina Dobrinou – abonamente@igloo.ro
tipar Master Print Super Offset

- EDITORIAL**
- 08** Arhitectura ca o fensă
- AGENDĂ**
- 10** Consonanțe
- 12** 10 minute de Creativity4Better
- 14** BNA 2018 – primii câștigători
- 16** UNFINISHED 2018
- 18** Les Films de Cannes à Bucarest
- 22** Renașterea panoului publicitar.
Varianta Zaha Hadid Design
- 24** Liquido, Solido, Litico
- 28** Renzo Piano – The Art of Making Buildings
- 32** Tropicalia – Între utopie și realitate
- 36** Amos Rex – O piață ondulată
- ESEU URBAN**
- 46** Piața Victoriei, între cacofonie și sublim.
- CITY PLUS**
- 48** Plasticul și orașul

- 49** Plastic și artă.
AirDraft, un teatru plutitor pe canalele Londrei
Chain, instalație itinerantă și labirint parametric
- 52** Plastic și natură
Synergia, un pavilion autoportant din plastic
reciclat și reciclabil
- 55** Plastic și viitor
Waste-Side Story, o poveste despre materie
și perspectivă
- TEORIE**
- 58** Sustenabilitate, democrație și regionalism critic
în cheie romantică: Arts&Crafts (Partea I)
- 60** Kitschoraș
- INOVAȚIE**
- 62** The Smart Slab
- 66** **SMART HABITAT**
MyDaylight – prima aplicație de mobil
de la VELUX pentru renovarea mansardei

ARHITECTURI EMERGENTE

- 68** Nod makerspace – 3 ani de comunitate creativă în fosta Fabrică Industria Bumbacului

PROIECTE

- 78** Arca Timișoarei – VOX Technology Park
- 94** Curtea sau inima locuinței.
Casă pe strada Transilvaniei
- 106** Estetica unei diferențe asumate.
Apartament ML
- 114** Muzicalitatea și liniștea griurilor.
Apartament Calea Victoriei
- 122** Showroom COS. Un Work-Life Center ce privește spre viitor
- 128** Casa cu dulap secret. O amenajare interioară de semnătură
- 138** Eleganță și coerentă simplitate.
Casa cu prăvălie la parter
- 146** O casă readusă la viață. Vila Doicescu de pe strada Washington

- 158** Vechi și nou împreună.
Centrul de Oncologie Sanador
- 166** Palatul Vulturul Negru. Un ansamblu de patrimoniu european readus la viață

DOSAR

- 178** Kitsch-ul sau o parte din MarcaK
- 180** Vremea Mărcii K – Schiță biografică
- 186** Cu vânt împreună despre locuirea românească
- 192** Caricaturismul

DESIGN

- 196** De la kitsch la neo-kitsch-ul artei și designului cu mesaj asumat
- 198** Barnaby Barford: o oglindă întinsă către prejudecăți, dorințe, fragilitate
- 202** Bompas & Parr Studio: de la jelu la design multisenzorial
- 204** Derizorii și splendoare: note despre suvenirul românesc

Arhitectura ca o fensă

La sfârșitul anului trecut, când am stabilit temele revistelor din 2018 (da, suntem serioși și organizați!), am decis că ar fi momentul să dedicăm un dosar tematic unui domeniu cândva atât de drag nouă: MarcaK. Pentru cei neinițiați în subiect, voi spune numai că termenul reprezintă numele unei rubrici pe care *igloo*-ul a adăpostit-o, sporadic și dezinvolt, de prin 2005 încoace. Ea, rubrica, după cum bine spunea același autor în urmă cu 13 ani, „*este, deci, o nișă, un ungher din igloo, în care vor fi înghesuite toate acele lucruri despre care, când vrei să vorbești, sau te pufnește râsul, sau te apucă disperarea. Având în vedere că k vine de la kitsch, iar cacofonia îi este constitutivă mărcii, acolo vom regăsi bibelouri, baluștri, carpete, manele, mitocani, marmură, milieuri și așa mai departe și așa mai departe, într-o dezordine demnă de starea națiunii*”. Pentru mai multe detalii biblio-istoriografice, săriți direct la pagina 180, unde introducerea Dosarului vă va lămuri, sper, cu asupra de măsură. Deși tonul rubricii noastre a pactizat îndeobște, cu deriziunea, aș vrea să nu vă lăsați totuși păcăliți, căci tema Dosarului nu este nici minoră și nici la mișto, fiindcă lucrurile, după cum se va vedea sau deja se știe, sunt extrem de grave.

Așa se face că, în vederea întocmirii Dosarului (istoric, după cum va confirma posteritatea), m-am văzut nevoit să revin, pentru un timp, la îndeletnicirea vremurilor inaugurale ale Mărcii: colectarea de imagini reprezentative, explicite, ka lumea! Am luat, de aceea, străzile la piciorul mașinii, respectiv al anatomiei personale, cu ochii căscați altfel decât de obicei – mai critic, mai analitic, mai vigilent, pentru a colecta, intermediat de aparatul foto din dotare, imaginile pe care urma să vi le ofer. După cum știm, are balta pește, așa că nu mi-a luat prea mult până să fac câteva constatări nu chiar optimiste, nu chiar purtătoare de speranțe, ca să nu zic de-a dreptul marca-cioase. Prima dintre ele ar fi că în România s-a construit se construiește în continuare enorm. Foarte bine, ar putea zice unii, era fără îndoială nevoie, e semn că ne dezvoltăm, că țara merge, că *oamenii are bani, are de lucru, are valoare*. Așa și este, probabil, mai ales dacă evităm, din lehamite, profilaxie spirituală sau cretinism congenital, raportările critice la ceea

ce vedem, sau măcar simplele întrebări *cum?* și *de ce?*... Dacă, însă, ușor demodați și nu tocmai *politically* corecți, alegem calea grea, dar dificilă a scrutării interrogative a lumii, demodatul *bine* cu greu își mai poate găși locul în observațiile noastre. Dimpotrivă, mult-construitul ăsta recent poartă, în marea, enorma lui majoritate, stigmatul cumplit al mitocăniei, al stridenței, al incompetenței și imposturii, într-un cuvânt: al Mărcii K!

Și așa am ajuns la cea de-a doua constatare, derivată din prima, care nu a făcut decât să-mi confirme temeri vechi, de fapt înseși angoasele intemeietoare ale rubricii MarcaK: nou-construitul este, îndeobște, îngrozitor. Excepțiile sunt chiar mai rare decât inteligența între politicienii momentului. Am parcurs, în ultima perioadă, nenumărate străzi, în București și în alte orașe, prin sate sau diverse stațiuni turistice și rezultatul este terifiant (cu 3 de „r” pentru un plus de efect): sunt prea multe zone în care nu întâlnești nici măcar o construcție decentă! Și nu vorbesc doar de teritoriile recent construite din nimic – cartiere satelit, zone periurbane etc. – locuri firești de manifestare a noului val, dar și zonele cu oarecare trecut construit, nepatrimonial sau cu puține elemente protejate, care s-au, cică, dezvoltat, adică s-au umplut de noua arhitectură ca de erupția purulentă a unei eczeme maligne. Adesea, chiar dacă, izolat și fortuit, mai apare câte o casă ceva mai normală, contextul, vecinătățile, urbanismul au grijă să o anihileze.

Desigur, știam ce se întâmplă. Nu mi-am redus, în ultimii ani, deplasările între Arcul de Triumf și Muzeul Antipa și nu mi-am făcut vacanțele exclusiv în centrul Londrei, ca să mă plâng de vreo surpriză neașteptată ori de vreun șoc cultural. Nici vorbă. Am constatat însă că am reușit cumva, în ultimii ani, să-mi blochez, profilactic și selectiv, chakrele estetice, ca să evit disconfortul acut pe care starea de excesivă conștientă țî-l produce în România. Căci ce altceva este, până la urmă și pe orice palier ai observa-o, existența și în special cea în comunitate, dacă nu o permanentă adaptare la și acceptare a agresiunilor (simbolice, desigur, ale) Celuilalt!? Leșind deci, cu ocazia ocaziei cum vă spuneam, din învelișul protector al percepției controlate, oroarea a căpătat proporții epice. Bineînțeles că am încercat

să parez, ca de obicei, prin deriziune și umor, numai că și resursele astea s-au dovedit cam ca pădurile României: teoretic regenerabile, doar că ritmul tăierilor îl depășește cu mult pe cel al creșterii și replantărilor. Pe scurt, de la o vreme, deșertificarea dealurilor Harghitei s-a instalat și în mintea mea și nu mi-am mai găsit resurse de umor. Luatul în balon și târâtul în ridicol nu a mai funcționat. Am fost, treptat, copleșit, deși, credeți-mă, nu sunt vreo făptură delicată și limfatică, crescută în mediul steril al vreunei elegante reședințe nobiliare înconjurată de parcuri îngrijite și subtile pavilioane de ceai. Nici vorbă, am crescut la bloc și am bătut țara în lung și-n lat, în teniși și fără escortă. Și cu toate astea, în vremea din urmă m-am îngrozit. M-am îngrozit, pentru că am și capacitatea de a vedea în viitor. Și asta mi-a confirmat că arhitectura nu dispăre imediat, ca o expresie agramată auzită la televizor, ca o manea urlată dintr-o de mașină care trece pe lângă tine, ca un politician semianalfabet de care în câțiva ani doar youtube-ul își va mai aminti câte ceva. Arhitectura, sau, mă rog, construcțiile care o formează, rămâne (da, chiar construcțiile rămâne, e corect și în ton cu subiectul!). Pe lângă arhitectură treci zilnic în drum spre casă sau serviciu, în arhitectură intri ca să lucrezi sau ca să dormi, o săptămână, la mare. La fel vor face și copiii tăi, și, din nefericire, tot în alea! Bun, astea sunt faptele, efectele ușor observabile, dar de ce mama dracu' se întâmplă asta? De-a lungul vremii, am înclinat să plasez cauzele în laxitatea sistemelor de prevenție, control și fabricație, învinovățind, după caz, împreună sau separat, toți actorii jocului: autorități și proprietari, arhitecți și constructori, în ce ordine preferați. Deși rămân în continuare convins de vinovăția categoriilor de mai sus pentru dezastrul arhitectural al României, îmi pare că acestea sunt totuși doar instrumentele de punere în scenă a unei cauze mai profunde, de natură culturală, ce are de-a face, nici mai mult nici mai puțin, cu democratizarea accelerată a societății noastre. Aoleu! Democratizarea, democrația, am înnebunit? Stați puțin și nu vă enervați, că nu am luat-o chiar razna și nici nu am nimic cu democrația liberală, căreia prea mulți ticăloși i-au pus gând rău. E, cred, limpede pentru oricine, că arhitectura și construcțiile

s-au democratizat masiv, ajungând la îndemână oricui are destulă voință de a le practica. Probabil că entuziaștii vremii nu văd în asta nimic rău, numai că democratizarea insuficient sau incorect metabolizată a domeniilor ce presupun competențe specifice poartă în sine virusul perfid ce transformă egalitatea șanselor (esență democrației) în egalitatea competențelor (esența tâmpeniei). A avea devine a cunoaște și a putea devine a ști, pentru cine nu înțelege regulile jocului, și astfel se deschid ușile practicii incompetenței. Iar într-o lume tânără și fără anticorpi, ca a noastră, incompetența dovedește o mai mare vitalitate decât contrariul său, căci nu pactizează cu restricțiile profesionale, scrupulele sau autocenzura. Un alt efect nefast al democratizării grobiene în post-modernismul politic corect îl constituie decredibilizarea autorității, cu pierderea prestigiului specialiștilor. Dacă tot suntem egali și valorile echivalente, înseamnă că autoritatea e doar o chestiune de noroc. Adică, de ce să fie specialistul mai bun ca mine? Pe cale de consecință, reperatele ajung să fie culese, democratic și liber, din tot felul de surse vagi și ușor accesibile și astfel efectele proaste ale libertății de creație neîngrădită tind să devină normative și justifică eludarea regulilor. Românii au o relație bizară, subversivă, cu autoritatea și astfel ajung să apeleze, în multe domenii și în ciuda rațiunii, la instanțe suspecte, adesea nu doar incompetente și mânate de interese înguste, ci de-a dreptul nocive. Înarmat cu certitudini astfel dobândite, oricine poate deveni expert și, astfel, am ajuns o țară de *experți ai dilentantismului*: arhitectural, politic, jurnalistic, medical etc. etc. Efectele, vorba clipului, *puteți vedea!*

Am căutat, la un moment dat, să numesc starea pe care a ajuns să mi-o provoace peisajul construit pe care sunt obligat, aproape zilnic, să-l parcurg. Ezit încă între tristețe și ofensă. Cred însă că voi alege ofensă, căci presupune ceva mai multă participare conștientă. Da, arhitectura noastră contemporană mă ofensează grav. Ca român, ca arhitect, ba chiar, ca să fiu cât de cât exhaustiv și, stilistic vorbind, MarcaK: *ca și om (triplă!)*.

10 minute de Creativity4Better

Începutul lui octombrie a marcat un val de oportunități creative în peisajul ieșirilor bucureștene, printre care posibilitatea unor întâlniri cu specialiști din domenii dintre cele mai diverse. Comunicarea, sustenabilitatea, tehnologia și educația sunt temele în jurul cărora s-a conturat una dintre ocaziile mai sus-amintite: cea de-a doua ediție a IAA Global Conference „Creativity 4 Better”, desfășurată la Teatrul Național București între 2 și 3 octombrie. Ce te poate inspira la un asemenea eveniment? Poate fi un dialog de aproximativ 30 de minute în care o actriță precum Robin Wright intră într-o discuție cu un moderator pentru a-ți aminti că lumea crede cu tărie în acțiune și în ideea de a te face auzit. Sau pot fi zece minute petrecute cu doi oameni care organizează festivaluri prestigioase și care au înființat companii de design cunoscute în toată lumea. Mesajele sunt simple și pline de substanță: prin stimularea spiritului comunitar putem avea șansa unei mai bune și creative relații cu orașele în care locuim. Cât despre design, acesta trebuie să graveze în jurul experienței umane.

Interviu realizat de Manuela Zipsiș; Foto: Fotograful TAU

5 minute cu Tim Kobe CEO și fondator al Eight Inc.

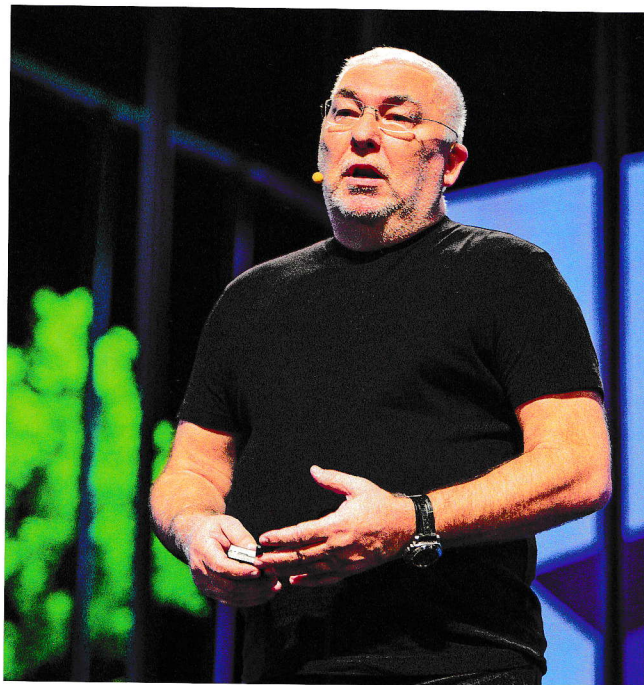
În 1989, Tim Kobe fonda compania de design Eight Inc. care devenea cunoscută pentru conceptul designului inițial al magazinelor Apple. De atunci, Eight Inc. a devenit una dintre cele mai progresiste companii din domeniu, colaborând cu nume precum Virgin Atlantic Airways, Nike, Coke, Knoll, Citibank etc. și având birouri în SUA, Honolulu, Tokio, London, Singapore, Dubai.

Ce mai înseamnă astăzi designul experienței umane?

Scopul nostru a fost în cazul oricărui proiect să avem în vedere componenta umană. Fie că este vorba despre o nouă clădire, un nou spațiu sau orice tip de proiect, scopul final este dimensiunea funcțională, dar și unul mai profund. Când eram tânăr, primul meu profesor de desen mi-a spus că nu pot experimenta arhitectura desenând-o sau prin machete. Arhitectura se experimentează fiind fizic în spațiu, înțelegându-l în momente diferite ale zilei, văzând interacțiunea cu acesta. Toate acestea sunt elemente ale experienței umane și cred că desenând o clădire îi poți înțelege forma, dar pentru mine valoarea ei vine din interacțiunea umană. Prin urmare, a proiecta pentru oameni este definiția proiectului însuși. Proiectăm lucruri pentru a progresa, iar dacă nu se întâmplă asta, nu ne mișcăm în direcția bună.

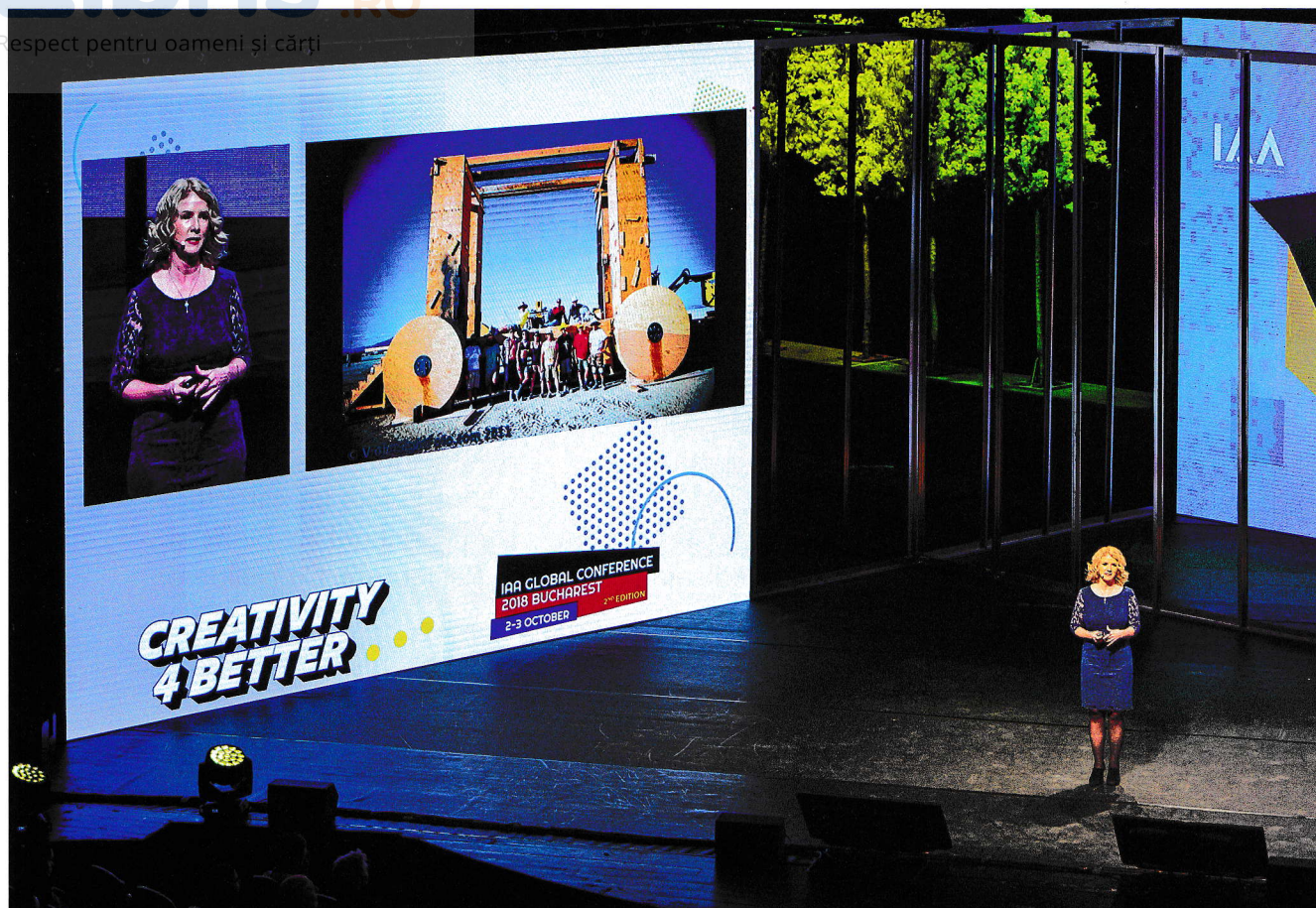
Un proiect pe care încă mai visezi să îl realizezi?

Aș vrea să proiectez un nou gen de muzeu, care să îi implice pe oameni într-un mod diferit. De obicei, percepem muzeele ca fiind un loc în care se păstrează artefacte, însă cred că trăim un moment istoric de mari transformări și toți luptăm să facem față acestor schimbări, fie că e vorba de planul personal sau de cel politic. Oamenii nu fac față foarte bine schimbării, iar una dintre probleme este anxietatea provocată de tehnologie. În acest fel ar fi util să existe un loc care să îi ajute pe oameni să navigheze printre informații, elemente, viitor.

Care crezi că va fi relația noastră cu designul peste 50, 100 de ani?

Cred că designul va fi mult mai apreciat decât în prezent și motivul ar fi că vor exista, grație tehnologiei, din ce în ce mai multe activități care nu vor necesita creativitate, intuiție ori gândire laterală – acestea vor fi făcute de mașinării. Creativitatea este una dintre calitățile noastre definitorii, iar lucrurile care ne definesc cel mai mult umanitatea ne ajută să și excelăm. Cu cât încercăm să fim mai mult ca roboții, ne aflăm în dezavantaj. După mine, e păcat să vedem o scădere a înțelegerii oamenilor de către oameni. Ființele umane sunt o parte importantă a progresului, nu numai tehnologia. Tehnologia în sine nu are substanță dacă nu generează o îmbunătățire a unui anumit context pentru oameni.

5 minute cu Marian Goodell, CEO și fondator al festivalului Burning Man

Burning Man este unul dintre cele mai faimoase festivaluri din lume grație șansei unice pe care o au participanții de a construi de la zero un oraș temporar în deșertul Black Rock, Nevada. Cele mai fanteziste și mai îndrăznețe forme ale arhitecturii efemere sunt realizate în fiecare vară la Burning Man din 1986 încoace. La final, o parte din instalații și statueta Burning Man sunt arse într-o simbolică celebrare a efemerității.

Cum poate arhitectura efemeră să ne ajute să îmbunătățim felul în care ne construim orașele?

Arhitectura efemeră se încadrează în categoria artei temporare. La Burning Man avem multe structuri de acest gen și am învățat din experiența de a ridica și de a dărâma un oraș, iar o parte importantă a acestui demers este călătoria construirii a ceva temporar. Investești timp și suflet în acest proces și ești foarte conștient că nu va dura o veșnicie. A face acest lucru împreună cu alți oameni îi conferă substanță. Cred că arhitectura temporară din orașe poate fi pusă pe picior de egalitate cu arta și arhitectura efemere. Orașele au tot felul de legi și regulamente,

dar paradigma temporarului le permite oamenilor să se implice pe termen scurt și să se bucure de călătoria și schimbarea pe care le fac.

Una dintre cele mai impresionante instalații din ediția 2018 a fost „The ORB”, sfera uriașă care reflectă mediul înconjurător semnată de Bjarke Ingels și Jacob Lange. Cum reflectă Burning Man relația dintre oameni și orașe?

„The ORB” a fost într-adevăr o instalație impresionantă, care s-a bucurat de multă vizibilitate. O sferă imensă în care se oglindea lumea, instalația ne-a uimit complet. Natura temporară a artei este foarte importantă pentru a-i inspira pe oameni în sensul că și ei pot realiza așa ceva. Dacă luăm în considerare lucrările mari, importante, e greu pentru cineva să își închipuie că ar putea ajunge la un rezultat asemănător. Atunci când vin la Burning Man însă își pot imagina mult mai ușor că pot realiza la rândul lor ceva. „The ORB” a fost o creație extraordinară care i-a inspirat pe mulți.

Ce îți amintești de la prima ediție Burning Man la care ai participat, în 1995?

Îmi amintesc că mă simțeam ca un copil, liberă să fiu eu însămi și cu poftă de dans.

Care va fi tema ediției din 2019?

Tema va fi *metamorfoza*, schimbarea.

BNA 2018 – primii câștigători

1 octombrie 2018 a marcat întâia zi din luna integral dedicată arhitecturii în România. Desfășurată la București, în spațiile Teatrului Național, prima gală de premiere a proiectelor înscrise în concursul BNA – Bienala Națională de Arhitectură organizat de UAR – Uniunea Arhitecților din România a reunit secțiunile 1, 2, și 4, respectiv: Arhitectura Rezidențială, Arhitectura Construcțiilor Publice și Design Interior. Nominalizările și premiile acestor trei secțiuni au fost anunțate în Sala Atelier a Teatrului Național, spațiu devenit neîncăpător pentru abundența publicului din prima seară a evenimentelor bienalei. Iată un prim semn de interes, implicare și succes care ne determină să credem că primii câștigători ai Bienalei Naționale de Arhitectură sunt... arhitecții. Particularitatea ediției cu numărul XIII este tipologia sa difuză, care-i oferă un caracter inedit: 9 orașe sunt gazdele și sperăm „polii de activare” a celor 11 secțiuni ale bienalei. Următoarea gală are loc la Oradea și este dedicată secțiunilor „Restaurare. Consolidare. Clădiri restituite comunităților” și „Spațiul Public Incluziv”.

PREMIU – Arhitectură Rezidențială – CASĂ UNIFAMILIALĂ BRAȘOV_RECUPERAREA MEMORIEI – arh. Attila Kim

Având o poziție privilegiată în orașul Brașov și beneficiind de o panoramă de invidiat, această locuință individuală proiectată de biroului arh. Attila Kim este gândită astfel încât să recupereze memoria casei de altădată într-o cheie de lectură contemporană. Spațiul arhitectural este configurat și reconfigurat subtil, iar modestia inserției în peisaj și limbajul ales poziționează intervenția în rangul de excelent.

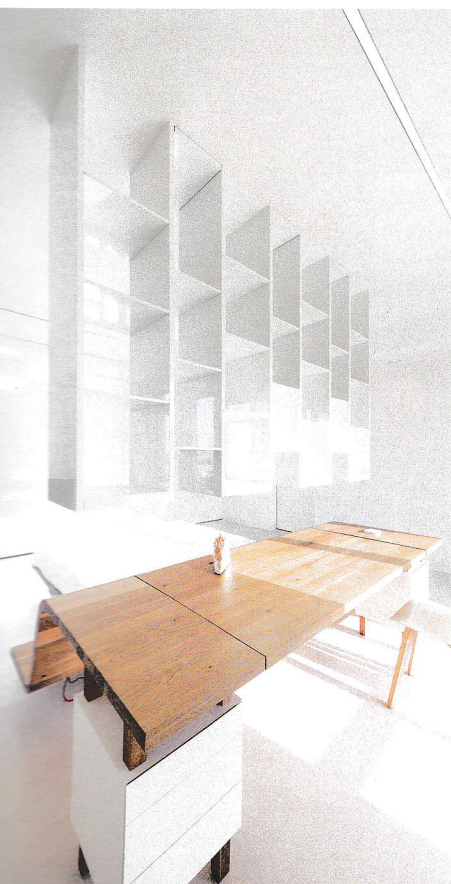
Găsiți mai multe despre proiect în albumul „Case din România 9” publicat de **igloome**dia.

**PREMIU – Arhitectura Construcțiilor Publice – VOX TECHNOLOGY PARK –
 studioarca_arh. Mihaela Rusuleț, arh. Laurențiu Bălu, arh. Radu Golumba
 arh. Luminița Pascu**

Juriul secțiunii a decis atribuirea acestui premiu pentru a recunoaște calitățile arhitecturale remarcabile ale proiectului semnat de o echipă „mai puțin cunoscută”. Gestul aduce câteva nume noi față de notorietatea numelor autorilor lucrării nominalizate și validează certe valori profesionale. Găsiți mai multe despre proiect în numărul curent al *igloo* publicat de **igloomedia**

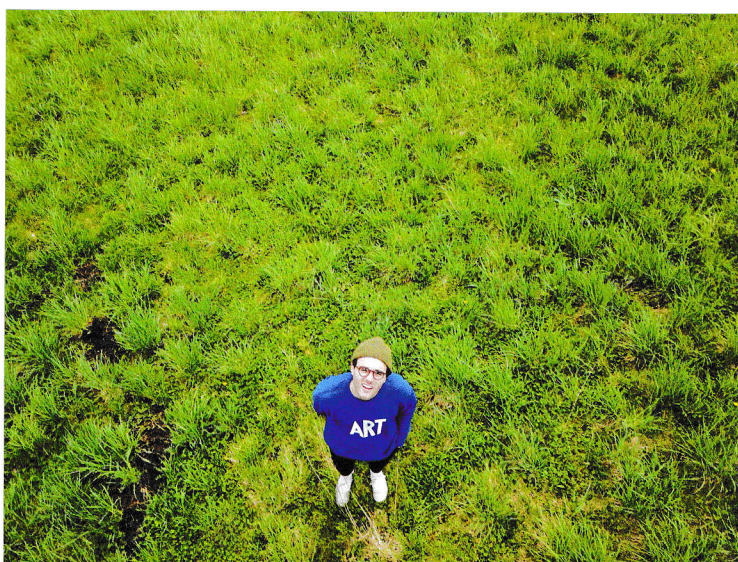
**PREMIU – Design Interior – APARTAMENT ÎN BRAȘOV – Artline_arh. Radu Teacă,
 Andreea Marinescu Arhitectură_arh. Andreea Maria Marinescu**

Un maestru al alburilor, arhitectul Radu Teacă alături de Andreea Marinescu au primit un premiu care atestă atât complexitatea, cât și profunzimea unui demers de design interior rezidențial – poate unul dintre cele mai dense, dar și dificile misiuni de civilizare ambientală. Autorii au subliniat privilegiul de a avea un client educat și cult.

Găsiți mai multe despre proiect în *igloo* #182 publicat de **igloomedia**.

UNFINISHED 2018

Mișcându-se între design și artă,
Andrew Herzog visează la o fotografie perfectă
făcută din stratosferă

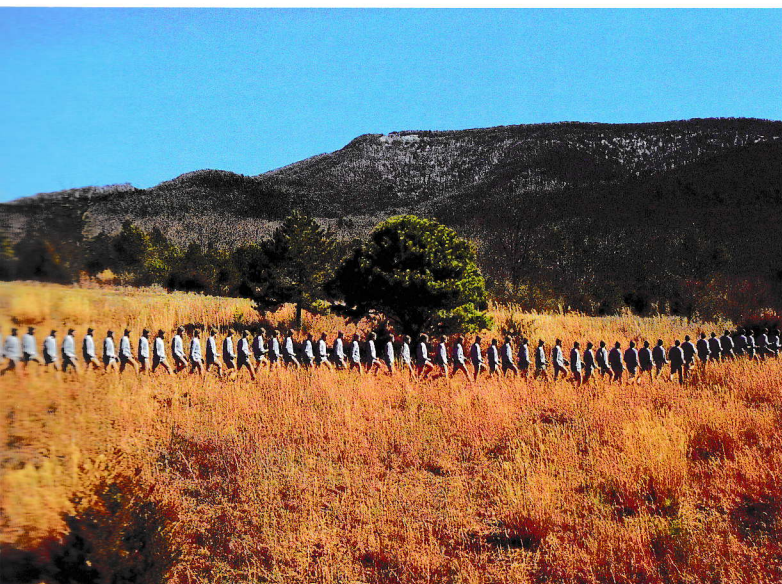
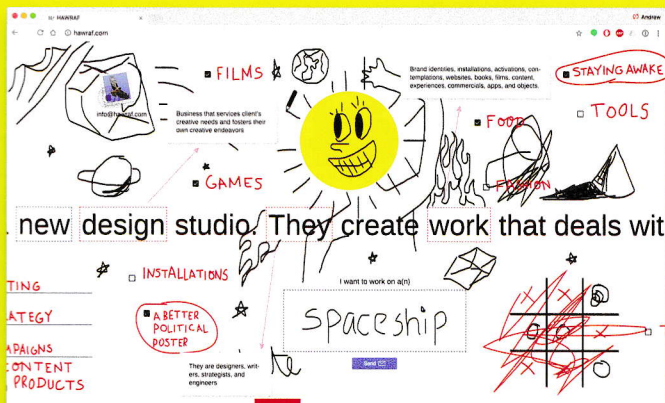
Text: Manuela Zipsei; Foto: Andrew Herzog, HAWRAF

Un festival al ideilor, unic prin anvergură, atmosferă și pluri-disciplinaritate în peisajul bucureștean, UNFINISHED s-a instalat pentru cea de-a treia ediție în incinta Muzeului Național de Artă al României. Demersul a prilejuit, simbolic, întâlnirea trecutului artistic cu un prezent al instalațiilor interactive, al curiozității și al deschiderii senzoriale. Dar și intersectarea cu oameni și ideile lor adunate din cele patru zări ale domeniilor contemporane de interes și acțiune umană: artiști, arhitecți, designeri, sound makers, jurnaliști, instructori yoga, activiști, antreprenori, directori de creație etc. Printre ei, artistul și designerul Andrew Herzog, unul dintre inițiatorii studioului de design HAWRAF, care pune noile idei și tehnologii în slujba designului și care a lucrat inclusiv la Google Creative Lab. La București, Andrew a realizat și un performace-intalație din proiectul său *Circle or Curve?*. În jurul Muzeului de Artă a apărut un cerc alb, pietonal, prilej de interogare a rolului pe care îl jucăm atunci când creăm și consumăm un act artistic. Despre *Circle or Curve?*, proiecte, gânduri și viitorul designului, mai jos, în dialog cu Andrew.

Ce te-a făcut să accepți invitația participării la ediția din acest an a festivalului UNFINISHED?

UNFINISHED mi s-a părut atrăgător deoarece l-am perceput drept un eveniment diferit. Speakerii și domeniile din care provin au fost de o interesantă diversitate. În plus, am avut uriașă ocazie (la propriu și la figurat) să aduc la viață la scară mare, prin instalația *Circle or Curve?*: un traseu pietonal cu o circumferință de un kilometru în jurul Muzeului Național de Artă al României. *Circle or Curve?* reprezintă o explorare a rolului și responsabilităților artistului și a privitorului într-o operă de artă. Pentru a completa o lucrare de artă, atât artistul, cât și privitorul trebuie să se bazeze pe capacitatea lor de a-și imagina întreg cercul din locul în care stau. Artistul merge și desenează prin evaluarea prezentului, trecutului și viitorului, vizualizând cercul în fragmente curbe înainte de a vedea întregul fotografiat de sus. La fel cum artistul a văzut opera parțial atunci când a creat-o, privitorul trebuie să-și asume, la rândul său, responsabilitatea de a vedea cercul fragmentat atunci când merge pe el. Acesta reface procesul artistului de a vedea întreaga operă, responsabilitatea artistului transferându-se astfel către privitor.

Câte ceva despre designul conceptual și noile tehnologii care se „coc” la HAWRAF:

De la sisteme de identitate audio pentru orchestre până la postere-selfie pentru startup-uri din domeniul dentar, HAWRAF creează comunicare interactivă pentru branduri care le ajută să se implice mai autentic și mai substanțial în comunicarea cu publicul. Înființat de Andrew Herzog, Carly Ayres, Nicky Tesla și Pedro Sanches, studioul este full-service și media agnostic, oferind dezvoltare de brand, programare și publicitate. Toți cei patru sunt alumni ai Google's Creative Lab și au experiență de lucru în și cu companii precum R/GA, Deutsch, Sagmeister & Walsh, Fondul Google, Intercom, Facebook, Hasbro, Wallpaper*, Warby Parker, Urban Outfitters, CreativeMornings etc.

Cel mai neobișnuit proiect pe care l-ai realizat până în prezent?

Cred că depinde de ceea ce se înțelege prin realizat. Anul acesta am încercat de două ori să creez un desen atât de mare încât să poată fi fotografiat din stratosferă.

Am inițiat acest proiect în colaborare cu un inginer aerospațial. Am trasat desenele pe sol, prima dată folosind 300 de fâșii de plastic pentru a crea un cerc și a doua oară cu aceeași vopsea pe care o utilizez pentru instalația *Circle or Curve?* – o vopsea făcută din carbonat de calciu și apă. Pentru aceste proiecte am lansat baloane meteorologice prevăzute cu camere pentru a fotografia desenele. A trebuit să calculăm cât de departe va ajunge balonul în funcție de vânt și în cele din urmă unde va ateriza. Până în prezent nu am realizat fotografia instalației din stratosferă, dar ce am învățat și-a făcut drum în proiecte actuale, un exemplu fiind inventarea vopselei cu carbonat de calciu.

Scurt portret al designului peste 100 de ani:

Designerii vor fi roboți art directors. Utopie: Scopul nostru se va concentra din punct de vedere conceptual mai mult pe designul realizat. Din moment ce designul este realizat de roboți, estetica devine strict legată de ideile umane. Distopie: Guvernul Statelor Unite va fi condus de companii precum Apple, iar roboții AI designeri vor proiecta dintr-o perspectivă algoritmică foarte eficientă în care totul va părea similar, eliminând, prin urmare, nevoia de a ne mai gândi la design. Sau totul va fi asemănător cu prezentul dar vom avea instrumente de lucru mai performante grație progresului tehnologic care ne va permite să lucrăm mai repede și, în consecință, să schimbăm peisajul vizual mai des, făcând loc mai multor voci și mai multor contribuții în procesul de design. Cine știe?

Cum păstrezi un echilibru între viața reală și cea virtuală?

Cred că Social Media este până la urmă cel mai bun portret posibil al vieții noastre. Utilizez social media, în general, pentru a vorbi despre munca mea sau pentru a împărtăși idei. Nu postez foarte multe lucruri despre viața mea privată. Încerc să păstrez această latură pentru oamenii cu care îmi trăiesc viața personală.